

Streszczenie

Niniejsza praca nosi tytuł *Chwile izokefalii*. Izokefalia to schemat kompozycyjny charakterystyczny dla sztuki starożytnej i wczesnośredniowiecznej, który głowy przedstawianych postaci umieszcza na podobnym poziomie. Można izokefalię rozumieć również alegorycznie jako sytuację w życiu człowieka, kiedy doświadcza on na równi z innymi radości, pełni, tęsknoty, samotności. Sytuacje te interpretuję jako perspektywy wzrostu.

Posługuję się w tym celu językiem malarskim: plamą, linią, kolorem i światłem. Pracuję w technice malarstwa olejnego na płótnie oraz malarstwa ceramicznego-dziedziny, którą odkrywam transponując język malarski na podłoże gliniane. Postaci, niejednokrotnie komponowane izokefalicznie, buduję skrótowo, przestrzeń zaś traktuję abstrakcyjnie. Stosuję wąską, oszczędną gamę barwną szkliv i angob kontrastując ze sobą powierzchnie gładkie, szorstkie, jedwabiste i chropowate, matowe i transparentne. Wybieram materię gliny, szkliv i angob z racji na ich bogate pole semantyczne i percepcyjne. Także jej bezpośredni związek z przyrodą, której rytm, konsekwencja i różnorodność form stanowi dla mnie stale aktualny punkt odniesienia, trudno zbagatelizować.

Istotne znaczenie ma dla mnie również trwałość wypalanej ceramiki oraz poszerzenie kontekstów ekspozycyjnych o przestrzenie znajdujące się na otwartym powietrzu, narażone na zmienność warunków atmosferycznych. Wartość dodaną cyklu obrazów ceramicznych stanowiło sfotografowanie kilku spośród nich w takich właśnie okolicznościach: na bałtyckiej plaży u ujścia rzeki Piaśnicy.

Ważną inspirację dla swojej twórczości i personifikację zinterpretowanych aż do heroizmu momentów izokefalii znalazłam w osobie Krystyny Krahełskiej. Krysia, poetka i sanitariuszka poległa w Powstaniu Warszawskim, pozowała rzeźbiarce Ludwice Nitschowej do stojącego dziś na lewym brzegu Wisły, u wylotu ulicy Tamki, warszawskiego pomnika Syreny. Z czasem stała się symbolem walczącej o wolność stolicy, dzielnej niewiasty, której strojem są siła i godność. Jej historię oraz legendę warszawskiej syreny, obrazem i w formie literackiej, podejmuję się opowiedzieć na nowo. Oby jej piękna, oryginalna plastyka oraz wysoka kultura słowa zaistniały w sztuce polskiej i zainspirowały ją do wzrostu.

Summary

The present thesis is entitled "Moments of Isocephaly". Isocephaly is a rule or principle characteristic of ancient and early medieval art, in accordance with which, for the sake of symmetry, the heads of all the figures were carved upon nearly the same level. Isocephaly can also be understood allegorically, as a situation in the life of an individual, in which he or she experiences in the same way as the others joy, fullness, longing and loneliness. I interpret these situations as growth prospects.

Therefore, I use the painter's language: colour blotches, lines, colours and light. I work in the technique of oil painting on canvas as well as ceramic painting, this last being an area I discover by transferring the painter's language to a clay substrate. Often arranged essentially isocephalically in the Classical Greek manner, the characters I create are quite ascetic in terms of form and I treat space rather abstractly. To contrast smooth, rough, silky, coarse, matte and transparent surfaces, I use a narrow, limited colour palette of glazes and engobes. I choose the clay, glaze and engobe matter because of its rich semantic and perceptive field. At the same time, it seems difficult to downplay its direct relationship with nature, the rhythm, consistency and diversity of forms of which are always recognized as a valid reference point.

In my view, equally important is the durability of the fired pottery as well as the extension of the exhibition contexts to outdoor spaces exposed to variable atmospheric conditions. The added value of a series of ceramic paintings would mean capturing some of them with a camera exactly in the conditions mentioned above, for instance on the Baltic Sea beach, at the mouth of the Piaśnica River.

A crucial inspiration for my artistic creation and personalisation of the moments from isocephaly to heroism I found in Krystyna Krahelska. Krysia, poet and nurse fallen in the Warsaw Uprising, posed for the sculptor Ludwika Nitschowa in front of the Mermaid of Warsaw, the statue located today on the left bank of the Vistula River, next to the ending of Tamka Street. Over time, the Mermaid became the powerful symbol of the capital's freedom struggle, a brave woman whose garb represents strength and dignity. By the aid of the picture and literary form, I commit myself to retell the story and the legend of the Mermaid of Warsaw. May her beautiful, exquisite form as well as high culture of the word appear in Polish art more often and inspire it to grow stronger!